

זו הדרך

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 39, 2 באוקטובר 2019

גם בגלל הסביבה

בעת שמפגינים נגד משבר האקלים, בנימין נתניהו מוסיף לקדם מהלכים לפגיעה בסביבה

אשר למחאה הסביבתית, זו ברוכה ודינה להתרחב; אבל טמונה בה גם אפשרות של סכנה. כשמכריזים "כולנו אשמים במשבר", מעבירים את האחריות לכך מהממשלות הקפיטליסטיות והתאגידים אל האזרחים מן השורה.

האסון האקלימי אינו כוח עליון. המשבר הסביבתי הוא תולדה של משבר חמור לא פחות, המשבר הקפיטליסטי. ככל שמעמיק המשבר הקפיטליסטי, כך חותרים התאגידים הגדולים ובעלי ההון לשקם את רווחיהם על חשבון ניצול יתר של העובדים והרס הסביבה.

גם בישראל (ר' "זו הדרך", 18.9), בחסות ערפל הבחירות וממשלות המעבר, שוקדים במשרד ראש הממשלה בימים אלה על ניסוח "פסקת התגברות" על המשרד להגנת הסביבה. הם מתכננים להעביר אותה במסגרת "חוק ההסדרים". פסקת התגברות זו מנטרלת למעשה את חוק אוויר נקי שנחקק ביוזמת ח"כ דב חנין (חד"ש) לפני כעשור ומסרסת לחלוטין את המשרד. זאת, בלחץ בעלי ההון והתעשיינים.

לכן, למאבק הסביבתי בישראל מטרה מידית – לסלק את נתניהו מן השלטון. המאבק ארוך הטווח מורכב יותר: לסלק את השיטה הקפיטליסטית מחיינו ולהציב את החלופה הסוציאליסטית-סביבתית על סדר היום.

מיליוני מפגינים בכל העולם, וגם אלפים בישראל הצטרפו בשבועיים האחרונים לשורה של מחאות, הפגנות ושבתות בעקבות משברי הסביבה והאקלים המחמירים (ר' עמוד 12). בני נוער אמנם מובילים את המחאה, אבל גם ארגונים סביבתיים, תנועות חברתיות ואף איגודים מקצועיים הצטרפו לתנועה העולמית המושיבה את הקפיטליזם על ספסל הנאשמים.

ביום שישי האחרון השתתפו מיליוני בני נוער ועובדים ברחבי העולם בשביתת האקלים העולמית השנייה. במקומות רבים ברחבי תבל, מניו יורק בצפון ועד בואנוס איירס בדרום, הפכה המחאה הסביבתית הגלובלית התייצבות נחושה נגד הקפיטליזם.

"לשנות את השיטה הקפיטליסטית – לא את הסביבה", נכתב בכרזות רבות ובשפות שונות בהפגנות, בהן השתתפו לפי הערכת העיתון הבריטי "הגרדיאן" כשישה מיליון אישה ואיש. במסגרת המחאה, המקיפה יותר מ-150 מדינות, דרשו המוחים ממנהיגי המדינות להכיר בנזקי משבר האקלים ולפעול יחד כדי לצמצם אותם.

הקונפדרציה הבינלאומית של האיגודים המקצועיים, בה חברה ההסתדרות והמקיפה יותר מ-200 מיליון עובדים, פרסמה בשבוע שעבר הצהרת תמיכה בשביתה וקראה לחבריה להצטרף אליה. "העובדים הם בחזית שינוי האקלים. יש לנו רק 11 שנים לייצב את עליית הטמפרטורה על 1.5 מעלות צלזיוס בלבד", נכתב בהצהרת הקונפדרציה. זו דורשת מהממשלות לצמצם פליטות פחמן דו חמצני שתורמות להתחממות הגלובלית, ליישם תכניות פיתוח ולהפנות תקציבים למעבר לכלכלה ירוקה. יצוין כי כדרכה בכל אירוע סולידריות בינלאומי, ההסתדרות – מבין כל האיגודים המקצועיים בעולם – היא היחידה שלא קראה לחבריה לקחת חלק בהפגנות ובשביתות.



גיליון מורחב: סין היום

כמד שנה, בדיך גיליון החגים המורחב של "זו הדרך". הגיליון הוקדש לציון מלאות 70 למהפכה הסינית. בגיליון: סין והכלכלה העולמית; מבט על סין ב-2019; יחסי סין, ישראל והמזה"ת; על הסוציאליזם הסיני ועוד. גיליון "זו הדרך" הבא, מס' 40, יראה אור ביום רביעי, 16 באוקטובר.

שלום, שלום ואין ביבי

"נשיא ארצות הברית דונלד טראמפ אמר בעת שיחה לעיתונאים בבית הלבן כי ניצחנו של ראש הממשלה בנימין נתניהו בבחירות הוא 'סימן טוב לשלום'".
(סוכנות הידיעות "רויטרס", 10.4)

בעזרת הטראמפ

גורמים במערכת הפוליטית בישראל, המנסים לגשר בין אביגדור ליברמן לבנימין נתניהו, פעלו אתמול כדי שאנשי של הנשיא האמריקאי דונלד טראמפ יתערבו במשא ומתן הקואליציוני וינסו להגיע לליברמן. ההערכה היא כי לאמריקאים יש אינטרס שתקום ממשלה בישראל כדי ש'תוכנית המאה' שמקדם הנשיא טראמפ לא תרד לטמיון".
(מעריב, 28.5)

ומי הילד הכי חמוד של אבא?

"טראמפ התייחס למשבר במו"מ הקואליציוני וציין כי הוא 'מקווה שהדברים יסתדרו ואני וביבי נוכל להמשיך לחזק את הברית בין ארה"ב לישראל. יש עוד הרבה מה לעשות'".
(ישראל היום, 28.5)

וזאת בדיוק הבעיה של מפלגת העבודה

"חבר הכנסת ולשעבר מזכ"ל מפלגת העבודה איתן כבל פתח לפני כשבועיים חברה חדשה בשם א.א. הובלת מהלכים אסטרטגיים. כבל אמר כי בשלב זה עוד לא ברור מה החברה תעשה: 'עוד אין לי מה לספר לך, הלוואי שיהיה לי מה לספר. כשהיה מהלכים אסטרטגיים – אגיד לך. החברה רשומה כי אני צריך להתפרנס, אבל עוד לא עשיתי דבר'".
(דה מרקר, 3.6)

על בעיות הקפיטליזם בממלכת דוד המתחדשת

"ההלכה מנוגדת לעידוד הצריכה. זה אתגר גדול שאנחנו צריכים לחשוב עליו ולהתאים את תפיסת התורה וההלכה לכלכלה המודרנית".

(שר התחבורה בצלאל סמוטריץ', ישראל היום, 18.6)

הג'ננה שלנו היא החננה של שר החינוך

"אני אדם מאמין שחי על פי התורה. שמעתי שמדברים על הדתה. זו כמעט פיקציה כי אין הדתה. אם כבר, בחברה הישראלית יש קצת החלנה".
(שר החינוך הרב רפי פרץ, ישראל היום, 19.6)

סדר עדיפויות

"הכנסת קיימה 150 שעות של דיונים על בית המקדש ואפס על הפנסיה שלנו".

(כותרת ב"דה מרקר", 23.7)

אמור לי מי חבריך

"מרצ מגדירה עצמה כסוציאל-דמוקרטית, אבל ברק מביא למחנה הדמוקרטי לא רק חיבור למיליארדרים, אלא גם חיבה עזה אליהם".

(סמי פרץ, דה מרקר, 2.8)

דרעי היזהר: מירי רגב לפניך!

"קודם כל הקלפים הם לא בידי הציבור, מי שמחליט מי יהיה ראש ממשלה זה הקדוש ברוך הוא. אני עוד לא יודעת שאנשים מחליטים מי יהיה ראש ממשלה".

(שרת התרבות מירי רגב, רדיו 103 פא.אם, 16.8)

מגייסים מתנחלים בקרב המתים

"ראש מועצת מבשרת ציון, יורם שמעון, הודיע כי בכוונתו להקים בית עלמין ליישוב מעבר לקו הירוק. שמעון כתב בפייסבוק כי פנה למועצה האזורית מטה בנימין - שבחזקתה נמצא שטח בית העלמין המתוכנן - וקיבל את אישורו של ראש המועצה, ישראל גנץ".

(ניר חסון, הארץ, 8.8)



'דברים בשם אומרם' המיטב של תשע"ט

לנתניהו תהיה הרבה עבודה במעשיהו

"אכשיר את דור ההמשך בהנהגת התנועה והמדינה".

(בנימין נתניהו, ישראל היום, 19.7)

מלך ישראל? מלך העולם!

"הפכנו את ישראל לכוח עולמי עולה".

(בנימין נתניהו, ישראל היום, 19.7)

לא בשורה ולא בטיח

"אנחנו מתכוונים לשנות, להביא בשורה חברתית אמיתית. לא ימין ולא שמאל".

(ח"כ עמיר פרץ במסיבת עיתונאים עם אורלי לוי-אבקסיס, 18.7)

איזו גאווה... הורגים בני אדם!

"ישראל היא המדינה היחידה בעולם שהורגת איראנים כבר שנתיים. אנחנו מכים באיראנים מאות פעמים בסוריה. לפעמים מודים בכך, לפעמים פרסומים זרים חושפים את העניין".
(צחי הנגבי, השר לשיתוף פעולה אזורי לשעבר רשת ב', 21.7)

איראן זה כאן

"מחקר של מכון פיו האמריקאי שפורסם השבוע מצביע כי החופש הדתי בישראל דומה לזה השורר במדינות כמו סעודיה, סוריה ואיראן. לפי המחקר, ישראל היא אחת מ-20 המדינות המגבילות ביותר בעולם על חופש הדת של אזרחיה. לפי המכון, ישראל נמצאת במקום החמישי בעולם ב'עוינות חברתית' על רקע גורמות דתיות, ובמקום השישי ב'מתחים ואלומות בין דתות שונות' - ציון גרוע יותר מזה של סוריה. המחקר ציין גם את האיסור לנסוע בכלי רכב בשבת בשכונות חרדיות וההטרדה של נהגים שעושים זאת. כמו כן, מציינים כי פוליטיקאים בישראל 'מסתמכים על אמונות או סמכויות דתיות בעניינים משפטיים'".

(הארץ, 18.7)

אכן זהו מושג בעייתי - בייחוד למי שמתנגד לו

"לא ניתן היה לצרף את המושג 'שוויון' לחוק הלאום. אין צורך בכך. מתברר שזהו מושג מאוד בעייתי".

(ח"כ אבי דיכטר מהליכוד, מיוזמי 'חוק הלאום', רשת ב', 25.12)

מרצ זו לא קוקה קולה

"הייתה לי התלבטות אמיתית לגבי הצבע של מרצ. רציתי לרענן, אז הכנסנו קצת יותר משחק עם שחור-לבן וירוק. אבל לא נעזוב את הירוק. מרצ מזוהה עם הירוק כמו שאיקאה זה צהוב-כחול וקוקה קולה אדום ושחור".

(עופר שטרית, מנהל הקמפיין של מרצ, הארץ, 15.4)

איפה בדיוק הוא היה ב-4 השנים האחרונות?

"הטיפול במערכת הבריאות הולך להיות בראש סדר העדיפויות בשנים הקרובות. השקל הראשון בתקציב הבא יצטרך ללכת למערכת הבריאות".

(משה כחלון, שר האוצר לשעבר, וואלה, 14.3)

בעקבות תוצאות הבחירות לכנסת ה-22

שבע הערות על השמאל בישראל

אבל מנתוני ההצבעה לפי יישובים בשתי מערכות הבחירות האחרונות אפשר להעריך כי התמיכה היהודית במשותפת לעומת התמיכה היהודית ברשימות רע"ם-בל"ד וחד"ש-תע"ל לפני כחצי שנה עלתה ביותר משליש.

בניית כוח משמעותית זו, שהתרחשה במשך חודשים ספורים, היא הישג חסר תקדים. התמיכה היהודית במשותפת, שאין לה הסכם עודפים, ככל הנראה הבטיחה לה את המנדט ה-13, ואולי גזלה מנדט מהעבודה-מרצ שהיו חתומות על הסכם ביניהן. זה הישג מרשים מאוד, בייחוד לאור הרוביקון התודעתי שחוצץ בין השמאל הציוני לבין "הערכים".

7. **בית פוליטי חדש**: כל הנכתב לעיל מחייב הערכה מחדש בשמאל היהודי של יחסי הכוחות בקרב. עלינו להבין את מגבלותינו, עלינו לשאוף לבנות עוד כוח, ועלינו להכיר בציבור הערבי וברשימה המשותפת כגוף שמאלי משמעותי יותר מאשר מרצ והעבודה.

אפשר לבסס קשרים עמוקים יותר בין מפלגות השמאל הציוני לבין השמאל הלא-ציוני. חיוני לשנות את השיח בשמאל היהודי, שאמנם אינו מסית נגד ערבים אלא פשוט מעלים אותם: במרצ היו שאמרו שהם "היחידים שלא יישבו עם הליכוד", תוך התעלמות מכך שברור שהמשותפת לא תשב איתו; ואילו עמיר פרץ אמר שהוא היחיד שמציע אופק כלכלי אחר, למרות שהרשימה המשותפת הכניסה לכנסת חמישה חברי כנסת קומוניסטים וסוציאליסטים.

בחברה האזרחית, אפשר לזהות את ההבדל בין ארגונים יהודיים-ציוניים, דוגמת שלום עכשיו, לעומת ארגונים יהודיים-ערביים ששוכרים חומות מדומינות (כמו עומדים ביחד). עבור אנשי שמאל, המסקנה המתבקשת ביותר מתוצאות הבחירות היא הצטרפות לחד"ש ולרשימה המשותפת.

גולי דולב-השילוני

העניים ביותר הצביעו למשותפת

מסמך מחקרי חדש של מרכז אדוה ביקש לבחון כיצד התפלגה ההצבעה בבחירות לכנסת ה-22 מבחינה חברתית-כלכלית. להלן ממצאיו העיקריים:

אחוז ההצבעה בבחירות גדל בעיקר באשכולות החברתיים-כלכליים הנמוכים. גידול זה מוסבר הן בעלייה בשיעור ההצבעה בחברה הערבית, והן במעבר מצביעים ערבים ממפלגות אחרות לרשימה המשותפת.

שיעור התמיכה הגבוה ביותר במפלגת הליכוד נרשם ביישובים ובאזורים בדירוג חברתי-כלכלי 4-6. שיעור התמיכה הגבוה ביותר במפלגת כחול-לבן נרשם גם הפעם ביישובים ובאזורים העליונים, בדירוג 8-10.

העלייה בתמיכה במפלגת ישראל ביתנו נרשמה בכל האשכולות החברתיים-כלכליים, וזינוק של ממש נרשם באשכולות 8-10. בדומה, גם מפלגת ימינה נהנתה מגידול בתמיכה בקרב האשכולות הגבוהים יותר, 7-10.

אשר לרשימת העבודה-גשר, זו הגדילה את שיעור תמיכתה באשכולות הביניים (4-7), אולם איבדה מכוחה באשכולות הגבוהים. בקרב המחנה הדמוקרטי, נרשמה מגמה הפוכה.

1. **יש שמאל ציוני משמעותי**: למרות רצף כישלונות, הסתה והתכנסות למערכת דו-מפלגתית, ובקיזוז האזרחים היהודים שהצביעו למשותפת והאזרחים הערבים שהצביעו למחנה הדמוקרטי ולעבודה-גשר, השמאל הציוני מונה בין 10 ל-11 מנדטים. לצורך השוואה: לאלטת המתנחלים (שקד, בנט, סמוטריץ' ופרץ) – יש רק שבעה מנדטים.

2. **פער כמותי**: לראשונה אי-פעם, השמאל הציוני קטן מהשמאל הלא-ציוני. סיעות העבודה-גשר והמחנה הדמוקרטי מונות יחד 11 מנדטים, בעוד שהרשימה המשותפת מונה 13 מנדטים. אין לכך תקדים.

3. **פער איכותי**: השמאל הלא-ציוני אף משפיע הרבה יותר מאשר השמאל הציוני. ברור שלממשלה בראשות גנץ, העבודה-גשר והמחנה הדמוקרטי יסכימו מיד להיכנס – ללא תנאים ממשיים. כך יוצא, שהרשימה היחידה בשמאל שיכולה להציב דרישות אמיתיות ממשיות לממשלה כזו, ושנהנית מכוח מיקוח ויכולת השפעה גדולה, היא הרשימה המשותפת.

4. **פרלמנטריזם אינו מתורגם לכוח**: במפלגת העבודה, אך בייחוד במרצ, התמודדו בשתי מערכות הבחירות האחרונות חברי כנסת טובים ומוערכים מבחינת פעילות פרלמנטרית – מיכל רוזין, סתיו שפיר, מירב מיכאלי ואילן גילאון. למרות זאת, הצעות חוק, דיונים בוועדות ושאלות לשרים לאו דווקא מייצרים תמיכה ציבורית: מרצ והעבודה אינן מתחזקות, ואם כבר ההיפך הוא הנכון. רוזין נותרה מחוץ לכנסת, ומיכאלי נכנסה רק בזכות הסיבוב השני.

חברי כנסת אינם רק פרלמנטרים. הם צריכים להיות גם מנהיגים ונואמים, למשוך תמיכה ולבנות כוח, לשמור על קשר עם הציבור והתקשורת, לשרטט חזון אידיאולוגי ועוד. מצער שחברי כנסת רבים בשמאל הציוני שוכחים ששכנוע ובניית כוח הם חלקים חשובים לא פחות מאשר ניסוח הצעות חוק, שחלקן אף חסרות סיכוי להיות מאושרות. הפרלמנטריזם לבדו נשען על תפישה צרה מדי של תפקיד המפלגה.

5. **פעם רביעית געוואלד**: שתי מפלגות השמאל הציוני פצחו בשתי מערכות הבחירות השנה בקריאות געוואלד ביום הבחירות. לא היה זה רק ספין, אלא חשש אמיתי מפני אחוז החסימה. אם הטיעון הטוב ביותר שיש למפלגה להציע ביום הבחירות הוא שיש להצביע לה, כי אחרת תימחק – אולי מוטב שבבחירות הבאות היא תנהג באחריות ותוותר על ההימור.

במפלגת העבודה נעשו ניסיונות לפנות לקהל מצביעים אחר (באמצעות החבירה למפלגת גשר). אם הם יימשכו, הם ישקפו אסטרטגיה מבורכת וארוכת טווח לבניית תמיכה עממית. אך אשר למרצ, זו נקטה בפעם הרביעית טון היסטרי, בוטה ומוצדק לאור מצבה בסקרים רגע לפני הבחירות. כבר ארבע מערכות בחירות שמרצ איננה מצליחה לבנות מספיק כוח על מנת להיות בטוחה שתצליח להתקיים. העבודה ומרצ איבדו 18 מנדטים במהלך שתי מערכות בחירות. בלי לשאול למה ואיך, ברור כי העבודה ומרצ פועלות לא נכון.

6. **גידול בכוחה של הרשימה המשותפת בקרב יהודים**: למרות שחד"ש ותע"ל חזרו בבחירות הללו לשתף פעולה עם רע"ם ובל"ד (והחשש של חלק מהציבור היהודי מהצבעה להן), התמיכה היהודית ברשימה המשותפת זינקה בבחירות הנוכחיות. קשה לנתח במדויק נתוני הצבעה לפי מפתח לאומי,

למחאה נגד אוזלת היד של המשטרה והכאוס ביישובים. השר ארדן שכח שהוא מופקד על ביטחון כל האזרחים, והפך שר ביטחון פנים ליהודים בלבד".

שביתה כללית בשפרעם

עקב הריסת מבנים בעיר

עיריית שפרעם הכריזה (26.9) שביתה כללית בעיר בעקבות הריסת שני מבנים בעיר, ששימשו כבתיהם של ד"ר מוסטפא נמארנה ובן משפחתו מג'ד נמארנה.

באותו יום נערכה תהלוכת מחאה גדולה אל שני הבתים שנהרסו, בה השתתף יו"ר ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל וחה"כ לשעבר מוחמד ברכה (חד"ש), תושב העיר.

ההחלטה על השביתה וההפגנה נתקבלה בתום ישיבה סוערת במועצת העיר שנתקלה במחאה של עשרות תושבי העיר, שאף פרצו ללשכת ראש העיר עורסאן יאסין והאשימו אותו באחריות להריסה.

מהמשטרה נמסר כי 15 תושבים שהשתתפו במחאה נגד ראש העיר נעצרו. ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש), הרשימה המשותפת) שהשתתפה אף היא בהתלוכת המחאה בשפרעם, קראה לשחרר את העצורים.

סימונה מורי שוחררה מהכלא;

כסיף: אלימות מגדרית - מגיפה

ועדת השחרורים החליטה בשבוע שעבר (25.9) לאשר את שחרורה מוקדם של סימונה מורי. מורי הורשעה ברצח בן זוגה המתעלל, שלום רחבי, לפני 22 שנים. על מורי (52) נגזרו 28 שנות מאסר.

עשרות הפגינו מחוץ לבית משפט השלום ברמלה, בעת שדנה ועדת השחרורים בסוגיית שחרורה המוקדם של מורי. ח"כ עופר כסיף (חד"ש, הרשימה המשותפת) נטל חלק בהפגנה.

הוא מסר: "האלימות נגד נשים היא מגיפה חברתית וכך גם תופעת האשמת הקורבן". כסיף הוסיף "הגעתי לתמוך בשחרורה של סימונה מורי, שיחד עם ילדיה סבלה מהתאבדות והתעללות שיטתית. סימונה שילמה על כך מחיר כבד מנושא – 22 שנים בכלא. די לאלמות נגד נשים".

המשותפת למנדלבלית: לחקור את ההתעללות בפלסטיני העצור

לאחר שפורסם הדיווח על אשפוזו של העצור הפלסטיני סאמר ערביד במצב קשה מאוד לאחר חקירת שב"כ, פנתה הרשימה המשותפת אל היועץ המשפטי לממשלה, ד"ר אביחי מנדלבלית, בדרישה לחקור את המקרה. "ערביד היה איש בריא שעבר התעללות מזעזעת קשה במהלך החקירה בשב"כ, ופונה לבית חולים במצב קשה וללא הכרה", כתבו חברי הרשימה המשותפת. לדבריהם, משרד המשפטים היה זה שהתיר לשב"כ להתעלל בערביד במסגרת חקירה. גם באגודה לזכויות האזרח ובוועד הציבורי נגד עינויים קראו לחקור את אופן חקירתו של ערביד.



71 מקרי רצח השנה;

הפגנות בוואדי עארה

שני אחים, חליל ואחמד מנאע, נורו למוות במג'ד אל-כרום השבוע (1.10). ביישוב הסמוך נחף תועד גבר פותח באש לעבר רכבו של ראש המועצה. מאות מתושבי אום אל-פחם הפגינו (27.9) נוכח ממדי הפשיעה המתרחבים בחברה הערבית ונגד אוזלת יד המשטרה.

הפגנה נוספת, בהשתתפות מאות מתושבי הכפר, התקיימה בעילבון ביוזמת תושבות הכפר. בהפגנה השתתפו חברי הכנסת איימן עודה, עאידה תומא-סלימאן וג'אבר עסאקלה (חד"ש, הרשימה המשותפת).

13 אזרחים ערבים נרצחו בחודש ספטמבר האחרון – הקטלני ביותר מתחילת 2019. לפי נתוני מרכז המחקר "אמאן", 71 בני אדם נרצחו השנה בחברה הערבית. למן שנת 2000 נהרגו 1,383 בני אדם באוכלוסייה הערבית. עוד עולה מנתוני המרכז כי רוב מקרי הרצח (יותר מ-75%) מבוצעים באמצעות ירי בנשק חם.

בישיבת חירום בעיריית אום אל-פחם שנערכה בעקבות מקרי הרצח והמחאות הרבות, החליטה העירייה כי תוציא נגד תחנת המשטרה בעיר צו סגירה. לדברי חברי מועצת העיר, המשטרה אינה עושה דבר למיגור הפשע המשתולל בעיר. קריאה דומה נשמעה בעצרת במוצ"ש בג'סר א-זרקא כלפי תחנת המשטרה ביישוב.

ח"כ יוסף ג'בארין (חד"ש, הרשימה המשותפת), תושב אום אל-פחם, שהשתתף בהפגנה יחד עם ראש העיר ד"ר סמיר סובחי, מסר: "זה ספטמבר השחור בחברה הערבית. עצב וכעס שוררים בקרב האוכלוסייה שלנו. הצעירים הערבים מרגישים כי חייהם וחיי משפחותיהם בסכנה, ושאין דין ואין דיין ביישובים הערביים. חסימת הכביש הראשי היא ביטוי

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע

בדואר אלקטרוני

או בדואר רגיל



המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

פיתוח הסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים

מאת שי ג'ינפינג

שי ג'ינפינג, המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הסינית, נשא נאום במפגש הלשכה הפוליטית לאחר הוועידה ה-18 (2012). מערכת "זו הדרך" תרגמה קטעים מתוך נאומו, שפורסם באנגלית בכתב העת 'קיו' ב-2013.

ראשית, עלינו להבין כי הסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים הוא הניצחון הגדול ביותר שהשיגו המפלגה והעם, וזאת תוך השקעת מאמצים רבים וארוכים. הסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים מסמל עידן חדש של רפורמה ופתיחות, ולכן עלינו לשמור עליו.

הוא נולד מתוך מצוקה של העם. מפלגתנו שינתה באופן עמוק את גורל האומה הסינית – אחת ולתמיד – וגאלה אותה מחיי עוני וחולשה. הציוויליזציה הסינית, שהיא בת יותר מ-5,000 שנה, זכתה סוף סוף להיות אומה עצמאית וחופשית.

שנית, עלינו להבין כי הסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים הוא שלם הגדול מסך חלקיו, והמורכב מדרכנו הפוליטית, מהתיאוריה המנחה אותנו ומהמערכת המפלגתית שלנו. הצלחתו של הסוציאליזם בסין תלויה במטרות שנציב לעצמנו, בטיב התיאוריות המנחות את הפעולות שלנו ובאופייה של המערכת הפוליטית הסוציאליסטית שאנו בונים.

כלומר, קיים קשר הדוק בין תיאוריה לפרקטיקה במובן זה: פרקטיקה מוצלחת של שלטון והנהגה תלויה בתיאוריות מקיפות ונכונות, ואלה צריכות להנחות את המערכות המפלגתיות והמדיניות בהתאם. הסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים הוא הדרך היחידה שלנו להשיג מודרניזציה סוציאליסטית בסין וליצור חיים טובים יותר לעם הסיני.

בחירה בדרך הסוציאליסטית משמעה – לראות בפיתוח הכלכלי משימה עליונה. ועם זאת, חשוב לציין כי המערכת הסוציאליסטית בעלת המאפיינים הסיניים איננה מושלמת. היא איננה "בוגרת" מספיק ולא סיימה את התפתחותה עדיין. הסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים ממשיך להתפתח, ובהתאם גם המערכת המפלגתית שלנו צריכה להשתפר באופן מתמיד.

באחד מנאומיו החשובים, בסיום בדרום סין ב-1992, הצהיר דנג שיאופינג: "יעברו עוד 30 שנה לפחות עד שהמערכת שלנו תתפתח דיו, ותהא מוגדרת היטב בכל אחד מתחומי החיים". הוועידה ה-18 הדגישה את הצורך לתת עדיפות לבנייה מוסדית ולשיפור של המערכת הסוציאליסטית בעלת המאפיינים הסיניים. עלינו לפעול ליישום עקרונות אלה.

שלישית, עלינו להבין את מכלול המשימות, התכניות והעקרונות של מפעל בניית הסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים. סין נמצאת רק בשלב הראשוני של הסוציאליזם. עלינו לפתח כלכלית, פוליטית, תרבותית, חברתית וסביבתית את המערכת שלנו; והמשימה של הסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים היא להביא מודרניזציה סוציאליסטית ושיגשוג אמיתי של האומה הסינית.

בתגובה לשינויים בתנאים המקומיים והבינלאומיים, לקדמה החברתית והכלכלית בסין ולציפיות חדשות של העם, החליטה הוועידה ה-18 של המפלגה לקדם מדיניות המודעת לקשיים בהם כרוך הפיתוח הכלכלי וקשובה יותר לצרכי העם. כל חברי המפלגה וכל האנשים, מכל הקבוצות האתניות

השונות בסין, צריכים לעבוד קשה – כמו לב אחד ומוח אחד – במאמץ להשיג את המטרה הנכספת של בניית חברה מודרנית ומשגשגת.

רביעית, עלינו להבין את האתגרים העומדים בדרך להשגת ניצחונות נוספים לסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים. הסוציאליזם הוא רצונם של מאות מיליונים, ולכן עלינו לשמור על מקומו של העם במדינה ולוודא שהאנשים הם אדוני הארץ. על הסוציאליזם לפתח וגם לשחרר כוחות יצרניים. כלומר, עלינו להמשיך בפיתוח הכלכלי, אך גם להיות מודעים לאתגר שעומד בפנינו: עלינו לייצר צורה של קדמה, בה העם נמצא תמיד בקדמת הבמה. אל לנו לזנוח את רוח הרפורמה והחדשנות בכל ההיבטים השונים של הממשל, ועלינו להמשיך בחתירה לשיפור עצמי. הוגנות וצדק הם הערכים הבסיסיים ביותר של המערכת שלנו. יש לזכור זאת.

חמישית, עלינו להבטיח שהמפלגה תהא ליבת המנהיגות של הסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים. ככל שהמפלגה תשמור על כוחה ועל קשריה ההדוקים עם העם, תהנה סין משיגשוג ומיציבות, והעם הסיני יחיה בשלום ובאווירה התאנים, הקדמה המואצת והציפיות הרבות של העם מאיתנו – מחייבים אותנו לבצע רפורמה גם באופן השליטה שלנו. כדי לנהל את המדינה בהצלחה, עלינו קודם כל לנהל את המפלגה בהצלחה. וכדי לעשות כן, עלינו לנהל אותה בקשיחות.

אידאליזם מוצקים ומחויבות אמיתית לרוח הקומוניסטית הם עבור הקומוניסט המפתח להמשיך בדרך. אמונה במרקסיזם ובנחיצות הסוציאליזם היא הנשמה הפוליטית של הקומוניסטים. במילים אחרות, אידאליזם ומחויבות לדרך הם "אבות המזון" של הקומוניסטים, ובלעדיהם הם יסבלו מ"תת תזונה".

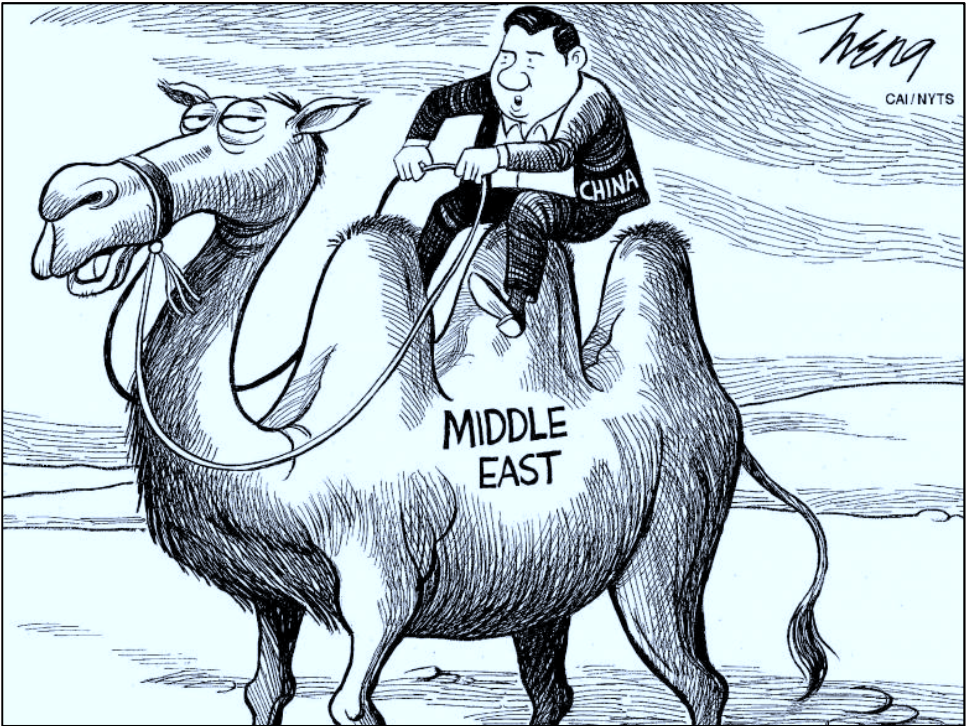
אלא שבמציאות, חברי מפלגה ואף פקידים בכירים מבצעים טעויות משום שאיבדו את דרכם ואת אמונתם ברוח הסוציאליסטית. כל חברי המפלגה חייבים ללמוד לעומק וליישם בפועל את התיאוריות של הסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים, ובייחוד לבחון את הקדמה בארצנו ממבט קומוניסטי. עליהם לנהוג ברוח המפלגה, להיות דוגמא לציבור ולחתור לערך העליון של מימוש הסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים.

חיווך הקשרים בין המפלגה לעם ובין המדינה לציבור, יבטיח כי המפלגה תעמוד איתנה מול האתגרים שצופן העתיד. עלינו להשקיע מאמצים רבים בארגון האנשים, בתקשורת עמם, בחינוך הפוליטי שלהם ובשירותם. ובו בזמן, עלינו ללמוד מהעם בפתיחות רבה, לאמץ לעתים את ההסתכלות שלו, להישאר מחוברים אליו ולעמוד יחד איתו. עלינו לשאוב חכמה וכוח מהאנשים, לבצע צעדים פרקטיים כדי להתאים את מדיניות המפלגה לרצון העם, להיות קשובים לדאגות של האנשים וליצור עבורם חיים טובים יותר.

פיתוח הסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים הוא מטרה נעלה, ארוכת טווח ובעלת חשיבות היסטורית רבה. כל חברי המפלגה צריכים להיות עתירי סבלנות וחדורי מטרה כדי להמשיך בחתירה לעבר עתיד מודרני וסוציאליסטי בסין. עלינו לאחד ולהנהיג את כל האנשים בסין, מכל הקבוצות האתניות, במטרה להשלים את המשימות והאתגרים שעל הפרק, ובראשם – קידום המודרניזציה, איחוד המולדת ושמירה על שלום העולם.

אנו, כקומוניסטים, צריכים להוביל זאת. עלינו לגייס את כל הכוח והחכמה שברשותנו להשגת מטרה זו.

סין, ארצות הברית, ישראל והמזרח התיכון



סין במזרח התיכון (איור: ג'פאן טיימס)

יחסי ארה"ב וסין עברו כמה שלבים: מניצחון המהפכה ב-1949 ועד 1971 הייתה ביניהן עוינות. סין השתתפה במלחמת קוריאה וארה"ב המשיכה להכיר בטייוואן כסין. ב-1971, לאחר ביקור קיסינג'ר, תפסה סין את מקום טייוואן במועצת הביטחון של האו"ם. לאחר ביקור ניקסון בסין ב-1972 השתפרו היחסים עוד יותר, וב-1978 כונן הנשיא קרטר יחסים דיפלומטיים מלאים בין השתיים.

היחסים בין סין לארה"ב הושפעו מרצונה של סין לסחור עם ארה"ב כמנוף לפיתוח כלכלי, וממתח עם ברית המועצות כתוצאה מהסכסוך הסיני-סובייטי. היחסים היציבים בין שתי המעצמות היו גורם חשוב שאיפשר לסין צמיחה כלכלית שאין דומה לה במשך כ-38 שנים.

היחסים התהדקו אף יותר גם אחרי קריסת בריה"מ. סין וארה"ב הפכו שותפות הסחר הגדולות בעולם. אך למרות יציבות היחסים, קיים ביניהן חיכוך פוליטי. ארה"ב מתנגדת לקפיטליזם הסיני כי מנהיגה אותו המפלגה הקומוניסטית. נושא אחר במחלוקת הוא מצב זכויות האדם. סין מצדה מוחה נגד המשך תמיכת ארה"ב בטייואן. קיימות גם מחלוקות לגבי צפון קוריאה ולגבי ההשפעה בים סין הדרומי ובקרן אפריקה. מאז עליית הנשיא דונלנד טראמפ לשלטון, מתפתחת בין ארה"ב לסין תחרות כלכלית עוינת הלוכשת, לעת עתה, צורה של מלחמת מכסים. אם זו לא תיעצר, היא עלולה לגרום משבר כלכלי עולמי שיידרדר גם לצורות איבה אחרות. מודל הפיתוח של סין מושתת על השוק הפנימי העצום שלה, על אוכלוסייה שרמת חייה בעלייה מהירה מתמשכת, ועל עודף בסחר בינלאומי המניב רווחים המושקעים בהמשך הצמיחה הכלכלית. הפיכתה של סין לכלכלה השנייה בעולם, כמו גם המשך הצמיחה הכלכלית המהירה שלה לעומת כלכלת ארה"ב והמערב הזוחלות, מעוררים חששות רבים במערב.

פערי מאזן הסחר של סין הפכו אותה גם למשקיעה רבת עוצמה, קודם כל בסין עצמה שרוב אוכלוסייתה כיום עירונית ותשתיותיה מהחדישות ומהטובות בעולם. סין משתווה ומתחילה להוביל ברוב תחומי המדע ויישומיו.

סין אמנם משקיעה בעולם לצורך צמיחתה שלה, אך תורמת בכך רבות גם לפיתוח כלכלי עולמי. מדיניות "החגורה והדרך" עליה הכריז נשיא סין שי ג'ינפינג ב-2013, נועדה לשפר את הקישוריות בין סין לשוקי הייבוא והייצוא שלה. במרכז היוזמה – השקעות אדירות בבניית תחנות כוח, כבישים, רכבות, נמלי ים ונמלי תעופה. כמובן שלתוכנית יש גם היגיון גיאו-אסטרטגי: כל הדרכים מובילות לסין. סין רואה בעצמה מרכז רשת כלכלית עולמית ששותפות לה כ-65 מדינות. היא

בונה גלובליזציה אלטרנטיבית להגמוניה האמריקאית.

סין והמזרח התיכון

ארה"ב הגיעה לאספקה עצמית של נפט וגז ואינה תלויה עוד בנפט ובגז של המזרח התיכון. ארה"ב מצמצמת לכן את נוכחותה באזור זה. לא נראה כי היא תצא שוב למלחמות ממושכות ויקרות באזור, אלא אם יהיו אלה מלחמות למען אינטרס ישיר שלה ולא למען ישראל, סעודיה או המפרציות. סין, לעומת זאת, תלויה הרבה יותר מארה"ב באספקת גז ונפט מהמזרח התיכון. כמחצית מצריכת הנפט והגז של סין – מקורה באזורנו. המזה"ת הוא גם מקום מרכזי מבחינה גאו-פוליטית: כאן מתחברות שלוש יבשות חיוניות לתכנית "החגורה והדרך" של סין – דרך המשי המודרנית למערב.

לסין אין מחויבויות תרבותיות לאסלאם, לנצרות או ליהדות המסבכות את יחסי המערב באזור. המדיניות העכשווית של סין נקבעת משיקולים כלכליים של תועלת. ההשקעות האדירות של סין דורשות זמן פיתוח ארוך, וכדי לשאת רווחים נחוצות יציבות שלטונית ומניעת מלחמות חיצוניות ופנימיות. המדיניות הסינית היא פרגמטית וארוכת טווח.

לגבי הסכסוך הישראלי-פלסטיני, אימצה סין את יוזמת השלום הערבית מ-2002. סין תומכת בפתרון שתי מדינות בגבולות 67' ומכירה בירושלים המזרחית כבירת מדינת פלסטין. סין קוראת לחידושן בהקדם של שיחות השלום, להפסקת בניית ההתנחלויות ולנקיטת צעדים למניעת אלימות כלפי הפלסטינים. סין תומכת בקידום צעדים מקדמי שלום בהשתתפות שני הצדדים.

בין בייג'ין לטהראן

היחסים של סין עם איראן טובים. סין השתתפה עם רוסיה בהסכם הגרעין של אובמה והיא שוללת את ביטולו החד צדדי של ההסכם ביוזמת ממשל טראמפ. בעוד טראמפ מגביר

את הסנקציות על איראן, חידשה סין באוגוסט הסכם אסטרטגי עמה. לפי ההסכם, סין תזרים לטהראן מאות מיליארדי דולרים. היא תבנה באיראן בתי חולים, תשתיות לרכבות ותחנות כוח, ותשקיע בפיתוח תעשיות הנפט והפטרוכימיה של איראן.

כך למשל ייבנה קו רכבת חשמלית בין טהראן למשהד (900 ק"מ), העיר השנייה בגדלה באיראן. ייבנה גם קו רכבת שיחבר את טהראן לקום ואספהן שבדרום איראן.

סין תאיץ את קצב קניית הנפט שלה מאיראן תמורת הוזלה משמעותית. כך תעקוף איראן את הסנקציות המערביות. בייג'ין תקבל גם זכות ראשונים בפיתוח שדות נפט באיראן לפני חברות מערביות. כמו רוסיה, גם סין מוכנה למכור נשק לאיראן. הסינים אף מציעים הגברת קשרי התיירות עם איראן.

יחסי סין-ישראל

ישראל כוננה יחסים דיפלומטיים עם סין ב-1992. מאז הלכו היחסים הכלכליים והתרחבו. במרס 2017 ביקר רה"מ בנימין נתניהו בסין. נכון ל-2018, סין היא יעד הסחר השני בגודלו של ישראל (15.7 מיליארד דולר) לאחר ארה"ב (21.5).

ישראל מייבאת מסין יותר כל מדינה אחרת. הייצוא של ישראל הוא מחצית בלבד מסך הייבוא ממנה קצב גידול הסחר הואץ מאוד לאחרונה. ענפי הייצוא העיקריים של ישראל לסין הם רכיבים אלקטרוניים, מיכשור מדידה ובקרה תעשייתית, כימיקלים, מיכשור רפואי, מינרלים, מכונות וציוד.

חברות סיניות מצידן מעורבות בישראל בהשקעות ענק בתשתיות ורכשו חברות ישראליות. ב-2011 נמכרה "אגן מכתשים" לחברה סינית. ב-2013 נמכרה "אלמה לייזרס" לחברה סינית.

כך נקנתה גם חברת "נטלי" שפיתחה רפואה באמצעות הטלפון הסלולרי. ב-2014 קנתה חברה סינית את "תנובה", תאגיד המזון הגדול בישראל. ב-2015 השקיעו חברות סיניות בישראל כ-10 מיליארד דולר. ב-2018 קנו סינים את חברת "אהבה".

בשנים האחרונות, חברות סיניות הן קבלניות עיקריות במיזמי תשתיות בישראל, בהשקעות של עשרות מיליארדי דולרים: מנהרות הכרמל, קו הרכבת עכו-כרמיאל, הקו האדום ברכבת הקלה בגוש דן, נתיבי התחבורה העירונית בת"א (נת"ע), הפעלת כביש 16 (אזור ירושלים) והקמתם והפעלתם של נמלים פרטיים באשדוד ובחיפה.

היו מגעים עם הסינים גם לרכישת חברות פיננסיות כמו הפניקס, השולטת בחסכונות ובקרנות פנסיה וכן פרויקט קו הרכבת אשדוד-אילת. דובר גם על החכרה ארוכת טווח של כמיליון דונם בנגב ובערבה לשם פיתוח גידולים חקלאיים בידי חברות סיניות וזאת בתמורה לבניית מתקני התפלת מים.

ישראל וסין פיתחו גם קשרים בתחום הצבאי, אך התלות הישראלית בארה"ב והיחסים הביטחוניים ההדוקים מכבידים מאוד בין תעשיות הנשק הישראלית הנשענות על חברות ענק אמריקאיות מקשים לפתח יחסים מקבילים עם סין.

ישראל אינה מסוגלת לעמוד בלחצים הפוליטיים של לובי הנשק האמריקאי. ב-1999 ניסתה ישראל למכור לסין מטוסי ביון מסוג "פלקון", אך הממשל האמריקאי טרפד את העסקה משום שנטען כי ישראל מעבירה לסין טכנולוגיות צבאיות אמריקאיות. ישראל נאלצה להחזיר לסין מקדמה גדולה בגלל אי יכולתה לעמוד בהסכם.

ארצות הברית טרפדה גם את עסקת טילי "הארפי" (טילי "תחמושת משוטטת" המתביינת על תחנות מכ"מ ומשמידה אותן), ששדרגה התעשייה האווירית. לאחר שישראל הכחישה קיום טכנולוגיות אמריקאיות בטילים אלה, הוטל וטו אמריקאי על השתתפות ישראל בתכנון ובייצור המטוס F-35. ישראל נכנעה, פיטרה את מנכ"ל משרד הביטחון והקימה אגף לפיקוח על הייצוא הביטחוני לסין.

הסיפור העסיסי ביותר בתחום ייצוא הנשק לסין הוא סיפור על מטוס הקרב המתקדם "לביא", שתוכנן בישראל אך ייצורו הופסק לאחר לחץ אמריקני כבד. ממשלת ישראל (שר הביטחון ארנס) ביטלה את המיזם, מפני שהוא התחרה במטוסים אמריקאיים.

ואולם, לפי מקורות מקצועיים בריטיים, מטוס הקרב הסיני J-10 דומה מאוד למטוס "לביא" ושונה מכל כלי הטייס שתכננו הסינים לפניו. המקורות הללו טוענים כי אב-טיפוס של "לביא" ותכניות ייצור שלו נמכרו לסינים. המטוס J-10 גם מצויד בטילי "פיתון" ישראלים.

המתיחות הגוברת בין סין לארה"ב גורמת לסין לגוון את השקעותיה ולהסיט השקעות רבות יותר מארה"ב לארצות אחרות. דווקא מלחמת הסחר בין ארה"ב לסין הובילה בשנתיים האחרונות לגידול במספר החברות הסיניות המעוניינות להשקיע בחברות היי-טק ישראליות, בקרנות הון סיכון ובחברות הזנק ישראליות.

לפי הערכות, כ-20% מההשקעות הזרות בענף ההיי-טק בישראל הן סיניות. הסינים נכנסים יותר, ובסכומים גדולים, גם לתחומים בהיי-טק בהם ישראל מצטיינת.

התחממות היחסים עם סין מתבטאת גם בהרחבת הקשרים האקדמיים. שלוחה של הטכניון פועלת בסין והיא מעניקה מאות מלגות לימודים. הסינים סקרנים מאוד לגבי התרבות היהודית. מתרחבים גם קשרי התיירות עם בייג'ין, ובחצי השנה האחרונה ביקרו בישראל כ-80 אלף תיירים סינים.

בישראל מתנהל ויכוח ער לגבי הגברת הנוכחות הסינית בישראל. ארה"ב של טראמפ לוחצת על ישראל להגביל את קשריה עם סין ומנופפת באיומים כדי לגרום להפחתת שיתוף הפעולה. הממסד הביטחוני האמריקאי מפחיד את ישראל מפני ריגול צבאי וריגול תעשייתי סיני, כאילו שארה"ב עצמה אינה מרגלת.

כמה מראשי הממסד הביטחוני הישראלי, כמו אפרים הלוי (ראש המוסד לשעבר) וכמה מראשי המל"ל נוטים להמליץ על הפסקת היחסים. בעמדה אנטי-סינית מחזיקים גם אנשי הלובי המקדם מלחמה נגד איראן ואנשי ימין הרואים חפיפה גמורה בין האינטרס הישראלי לזה האמריקאי.

מנגד, עומדים אנשי כלכלה פרגמטיים היודעים שלא עומדים המונים בתור כדי להשקיע בישראל, כך שאין להשקעות הסיניות חלופה טובה יותר. ישנם גם כאלה המתנגדים להפרטת ענפי המשק האסטרטגיים מתוך דאגה לאינטרסים של האזור הקטן העלול להיפגע מחשיפת כספי חיסכון ופנסיה למשקיעים בעלי שיקולים זרים.

דווקא איום החרם הכלכלי על ישראל משמש נימוק בעד הרחבת וגיוון היחסים הכלכליים. מבחינת עתיד הסכסוך, וושינגטון אינה נתפשת כמתוך הוגן – לא מבחינת הפלסטינים והעולם הערבי ולא מבחינת האיראנים. מעורבות ארצות הברית במזרח התיכון "שרפה" אותם כמתווכים.

לעומת זאת, יש סיכוי טוב יותר שסין תתרום להשגת הסכם שלום ישראלי-פלסטיני, שכן מבחינתה היציבות והחשיבה לטווח הארוך הן שיקול דעת מכריע.

אבישי ארליך

אנסה לעמוד כאן, ובקצרה, על חמישה מאפיינים מרכזיים של כלכלת סין, 70 שנה לאחר הכרזת הרפובליקה העממית: המשק סיני בעידן המשבר הקפיטליסטי; היחלשות ארה"ב ומלחמת הסחר; מודרניזציה ופערים חברתיים; פיתוח כלכלי ומאבק מעמדי, ולבסוף: סוציאליזם או אימפריאליזם.

כלכלת סין מתעצמת דווקא בעידן המשבר הקפיטליסטי שפרץ בקיץ של 2007. אמנם קצב הגידול השנתי שלה ירד לכ-6% עד 7%, אך שיעור זה עולה על השיעור בכל מדינה קפיטליסטית במערב. במקביל, המעצמה הקפיטליסטית הגדולה בעולם, ארה"ב, מצויה בנסיגה הניכרת בתחומים הפוליטיים, הכלכליים ואף הצבאיים. הניסין שעשה ממשל אובמה להטיל מצור על סין – לא צלח. גם ניסיונותיו של דונלד טראמפ להנמיך את קומתה של סין אינם נושאים פרי. מלחמת הסחר בה פתח טראמפ מחלישה את ההגמוניה האמריקאית. למלחמת הסחר היבטים רבים, ולא רק מסחריים. סין, שפעם עסקה בהעתקת טכנולוגיות המערב, הוכיחה שבכוחה לפתח בעצמה טכנולוגיות מתקדמות המתמודדות בהצלחה במשק הגלובלי. המאמץ האמריקאי מתרכז אפוא בבלימת ההתקדמות הטכנולוגית הסינית על השלכותיה התעשייתיות הברורות. הסיוט של טראמפ כעת הוא שיאלץ להתמודד עם סין והכלכלה שלה במעמד של שווה אל שווה.

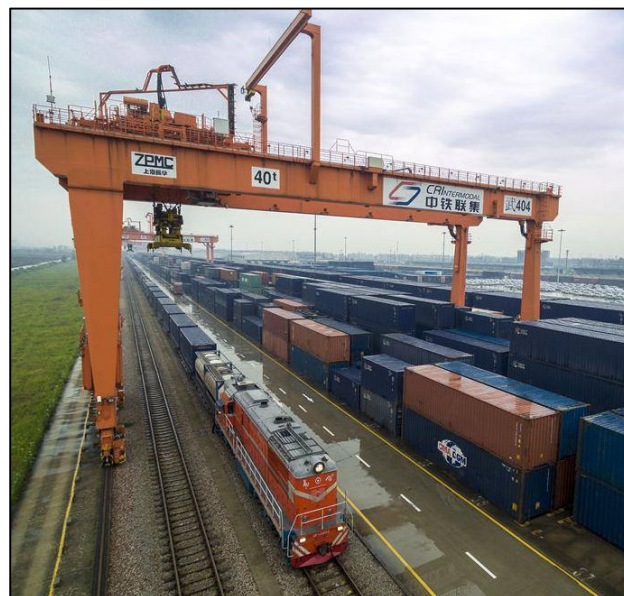
ההתקדמות הטכנולוגית היא ביטוי לאחת ההצלחות הגדולות של סין: המודרניזציה המואצת. ערב המהפכה ב-1949, שווי התוצר המקומי הגולמי של סין היה זהה לשווי ב-1890. כעבור כשלושים שנה, ב-1978, עמדה סין במקום ה-32 ברשימת הכלכלות הגדולות בעולם. ב-2010 הייתה כבר במקום השני, ולפי נתוני קרן המטבע הבינלאומית, מאז 2014 היא הכלכלה הגדולה בעולם. לראשונה בתולדות הקפיטליזם, משק פריפריאלי הפך המוביל בעולם.

הקצב המואץ בגידול המשק התבסס בין היתר על אימוץ כלים קפיטליסטיים כמו גידול המגזר הפרטי, צמיחתה של בורגנות גדולה והעמקת פערים חברתיים. אמנם נרשמה בסין קפיצה ברמת החיים של כלל האוכלוסייה, אבל הפערים גדלו. יחד עם הפערים החברתיים, פרץ בכל עוזו המאבק המעמדי. בשיחה עם בכירי המפלגה הקומוניסטית הסינית שנערכה בבייג'ינג לפני כמה שנים, הם סיפרו לי כי מדי יום נרשמים ברחבי המדינה "מאה אירועים של אי-סדר חברתי". מדובר בשביתות, בהפגנות ובמחאות עובדים.

האם ניתן לשלב פיתוח כלכלי מואץ עם קידום הסוציאליזם? במילים אחרות, האם "הסוציאליזם בעל המאפיינים הסיניים" (כפי שהמשטר מוגדר רשמית, ר' רשימה של הנשיא ומזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הסינית שי ג'ינפינג בגיליון זה), ביטל את הסתירות המעמדיות, או דווקא העמיק אותן בעשורים האחרונים? הדגם הסיני (במידה שאכן מדובר ב"דגם") מתבסס על קונצנזוס חברתי ופוליטי נרחב לפיו המפלגה הקומוניסטית מנהלת את ענייני המדינה והכלכלה. אך המפלגה מבטיחה לא רק העלאת רמת החיים, היא מצהירה שבסין מתחולל "השלב הראשון בבניית הסוציאליזם". קרי, אמנם קיימים פערים חברתיים אבל ככל שסין תתקדם כלכלית, פערים אלה ילכו ויצטמצמו.

להנהגה הסינית תוכניות שאפתניות בכל הנוגע בכלכלת ארצה ומקומה בעולם. אך האם התכנית "חגורה ודרך", המקדמת שיתוף פעולה עם 70 מדינות, ושהשקעותיה יהיו גדולות בהרבה מההשקעות בתכנית מרשל האמריקאית לשיקום הקפיטליזם באירופה לאחר מלחמת העולם השנייה, נועדה לקדם את הסוציאליזם בסין או שמא להבטחת מעמדה כמעצמה קפיטליסטית ואימפריאליסטית?

אפרים דויד



רכבת משא יומית המחברת בין סין למערב אירופה חולפת בעיר ווהאן, מחוז הוביי (צילום: סוכנות סין החדשה)

כלכלת סין בעידן המשבר הקפיטליסטי

השבוע, 1 באוקטובר, ציינו בסין 70 שנה להקמת הרפובליקה העממית בראשות מאו טסה-טונג. מאז ועד היום חלו המהפכה הסינית תמורות רבות. עד לפני שנים ספורות סברו רק מעטים שסין תהפוך הכלכלה הגדולה בעולם (במונחי תוצר). התחזקות הכלכלית של סין עוד עשויה להתעצם. בדיוק לפני שנה, ערב חגיגות ההקמה של הרפובליקה העממית, פרסמו כלי התקשורת הסיניים בהרחבה מחקר שביצעה סוכנות הידיעות הכלכלית האמריקאית בלומברג.

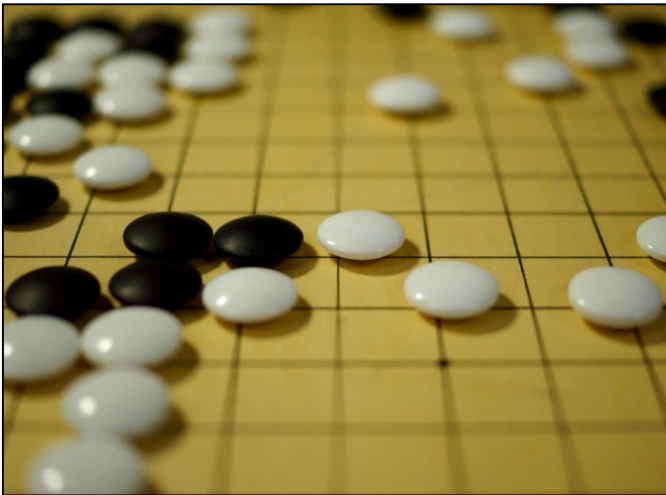
המחקר של בלומברג הציג 75 תחזיות כלכליות עבור ארצות שונות ל-12 השנים הקרובות. לפי המחקר, התוצר הלאומי הגולמי של סין יגיע ל-26 טריליון דולר בשנת 2030 – גידול מרשים בהשוואה לגודלו הנוכחי – יותר מ-14 טריליון דולר. המחקר אף הוסיף כי סין תמשיך להיות המקדמת העיקרית של הצמיחה הגלובלית במהלך העשור הקרוב, בניגוד לארצות הברית לה צופים הכלכלנים האטה בצמיחה ואף משבר. המחקר מעריך כי הודו תעבור בהיקף התל"ג שלה את יפן וגרמניה ותמצב עצמה ככלכלה השלישית בגודלה.

בדיווח שהפיצה סוכנות הידיעות הרשמית "סין החדשה" נכתב עוד: "המחקר פורסם לאחר שדונלד טראמפ הצהיר כי כלכלת סין לא תעלה על זו האמריקאית כל עוד הוא נשיאה של ארה"ב. רבים סבורים כי טראמפ לא יוכל לעמוד מאחורי הצהרתו. קרן המטבע הבינלאומית מצאה כי הפער בין שני המשקים מוסיף להצטמצם".

בפרשנות צוין עוד כי "טראמפ הציג את המדיניות הכלכלית הפרוטקציוניסטית מול העצרת הכללית של האו"ם והצהיר כי 'אמריקה אף פעם לא תתנצל על כך שהיא מגינה על אזרחיה'. במקביל, סין ובריתניה, הממשיכות לחזק את קשריהן הדיפלומטיים והמסחריים עם סין, הפכו יעד לביקורת מצד טראמפ על 'אידיאולוגיית הגלובליזם' כאשר הצהיר כי ארה"ב 'תבחר בעצמאות ובשיתוף בכל הנוגע לשליטה גלובלית'.

מי תניצח במלחמת הסחר

סין (טייוואן) כנציגה הרשמית של העם הסיני. במהלך אותו עשור שלחה בייג'ינג אלפי מהנדסים, טכנאים ורופאים לאפריקה במשימה לבנות בתי חולים, תשתית תחבורה ומספר מפתיע של אצטדיונים. במערב התייחסו למדיניות זו באי-הבנה ובזלזול וכינוה "דיפלומטיית האצטדיונים". עם זאת, המדיניות הסינית הוכיחה את עצמה: ב-1971, 26 מ-76 המדינות שהצביעו בעד קבלת הרפובליקה העממית לאו"ם היו מדינות אפריקאיות.



לוח וייצ (צילום: פיקסביי)

ומה בין זה לבין מלחמת הסחר הנוכחית? ראשית, אפשר להניח כי הכרזת המלחמה לא באמת הפתיעה את ההנהגה בבייג'ינג. לא היה צורך בנביא כדי לחזות שבמקדם או במאוחר תנקוט ארה"ב צעדים בניסיון למנוע את עליית סין לעמדת המעצמה הכלכלית הגדולה בעולם. לא חסרות ראיות לכך שהסינים נערכו להתפתחות זו כבר זמן רב.

בניגוד לארה"ב, שהשקעותיה הזרות מכוונות בעיקר למדינות עשירות, סין מפנה חלק גדול מהשקעותיה למדינות עניות ומתפתחות ברחבי אפריקה, אסיה ואמריקה הלטינית. כך הרחיבה סין באופן אקספוננציאלי את דיפלומטיית האצטדיונים שלה, שדרך אגב לא הפסיקה: כעת נבנים אצטדיונים ענקיים בקמרון ובחוף השנהב.

סין משקיעה במדינות מתפתחות בעיקר בפרויקטים של בנייה ותשתיות. במדינות עשירות במשאבים מוסכם בדרך כלל כי ההחזר יתבצע במשאבי טבע, כך שהתשלומים לא יכבידו על תקציבי הלווים כמו במקרה של הלוואות מטעם קרן המטבע הבינלאומית. ההשקעות הסיניות, עליהם מפקחת הממשלה בבייג'ינג, תואמות את מדיניות החוץ הכללית של המדינה. המטרה היא לתרום לצמיחה כלכלית במדינות מתפתחות, וכך לייצר שווקים ושותפי סחר חדשים לסין לטווח הרחוק. יחד עם זאת, הם גם מבטיחים שלסין תהא גישה מתמשכת למשאבי טבע ברחבי עולם, מבלי להיות כפופה לגחמותיה של ארצות הברית.

מלחמת הסחר בין ארה"ב לסין רק החלה והיא עשויה להימשך שנים רבות. אי אפשר לדעת כיום כיצד תיגמר, אבל דבר אחד בטוח: לא יהיה נוק-אאוט.

האל וויינר

מאז החליט ממשל טראמפ לפתוח במלחמת סחר נגד סין, לפני כשנה וחצי, אפשר לקרוא מדי יום בעיתונות המערבית ניתוחים והערכות לגבי שאלה אחת, לכאורה היחידה האמורה לעניין אותנו: מי מנצח ומי מפסיד. כל פרסום נתונים כלכליים חדשים מוליד מבוך של מאמרים, המזכיר פְּרַבּוּרִים נרגשים של פרשן ספורט המדווח על קרב איגרוף.

למרבית הדיווחים על מלחמת הסחר המתמשכת אין ערך משמעותי. אי אפשר להבין מהם באמת מצב העניינים, כיצד הוא מתפתח או לאן הוא מוביל. זאת, לא רק מפני שבמלחמה זו, כמו בכל מלחמה, יש תפקיד חשוב להסברה, ולכן אין לסמוך לא על הנתונים שמפרסמים שני הצדדים ולא על פרשנותם. בעיה אחרת, וחמורה אף יותר, היא המונחים שעליהם מבסס המערב את יחסו לסין, המשתקפים גם בדיווחים על מלחמת הסחר וגם במדיניות הנשיא טראמפ.

מדיניותו של טראמפ כלפי סין שמה קץ לתקופה של כמעט 50 שנה, שבמהלכה ביקשה ארה"ב לשלב את סין בסדר עולמי היררכי, שבו הראשונה אמורה להחזיק במקום הראשון באופן בלתי-מעורער. תקופת ההתפייסות החלה בראשית שנות ה-70 תחת ממשל ניקסון, שחנך מדיניות לסיום החרם הדיפלומטי והכלכלי שניהלו קודמיו נגד הרפובליקה העממית של סין מאז הקמתה ב-1948. אדריכל מדיניות ההתקרבות היה מזכיר המדינה של ניקסון, הנרי קסינג'ר.

כמו הרבה פושעים פוליטיים מוצלחים ומתוחכמים, הכיר קסינג'ר בחשיבות הבנת המנטליות של האויב. כדאי לשמוע מה יש לו לומר על תפישת העולם של מנהיגי סין. בספר שפרסם ב-2011, הוא מתאר את ההבדל העיקרי בין ההנהגה הסינית לבין מקביליה המערביים: "בסין נמנעים מלהסתכן בסכסוכים שתוצאתם התנגשות יחידה שבה מנצחים או מפסידים הכל. בניגוד למסורת המערבית, המעדיפה קרבות מכריעים ומופעי כוח, האידיאל הסיני מדגיש דקויות, עקיפות וסבלנות המאפשרות, באמצעות תמרונים מורחבים רב-שנתיים, לרכוש יתרון יחסי עליו אפשר להישען".

כדי להמחיש את ההבדל, שרטט קסינג'ר אנלוגיה למשחקי האסטרטגיה המועדפים בשתי התרבויות: וייצ במזרח ושח מט במערב. בשחמט המטרה היא ניצחון מוחלט והשמדת האויב. 16 כלים עומדים לרשות כל צד, כאשר לכל אחד מהם מוקצה ערך היררכי והם גלויים ליריב בכל עת. האסטרטגיה של כל אחד מהצדדים – להשמיד את ההגנות של השני ולפגוע בו במכה מוחצת כדי לנצח.

בווייצ (המוכר גם בשמו היפני "גו") יש לכל שחקן 180 אבנים והערך של כולן שווה. כל שחקן בתורו מניח אבן במקום פנוי, המורכב מ-19 על 19 קווים ברשת. הלוח ריק בתחילת המשחק, והשחקנים מחליטים איפה להציב את אבניהם, תוך כדי ניסיון ללכוד את אבני הצד השני. תחרויות מרובות מתקיימות במקביל באזורים שונים של הלוח והאסטרטגיות של כל שחקן גמישות. זאת, כדי להסתגל בכל עת לנסיבות המשתנות. יחסי הכוחות נעים באופן הדרגתי מתור לתור ומרווח היתרון לרוב דק מאוד. לצופה הבלתי מאומן, לא תמיד ברור מי הווכה אפילו כשהמשחק מסתיים.

אפשר לומר כי השקפת העולם עליו מבוסס משחק הלוח מתבטאת גם במדיניות החוץ של סין. בשנות ה-60 של המאה הקודמת, אחת המטרות העיקריות של הרפובליקה העממית הייתה להתקבל כחברה באו"ם ולהחליף את הרפובליקה של

האיש שעומד מאחורי גיבור פרשת אוקראינה-גייט

אין אוליגורן ישראלי שולט באוקראינה

הוא הצהיר לא פעם כי הוא מציב לעצמו כמטרה כינון שלום באזור, והעביר ביקורות רבות על המדיניות הגזענית של פרושנקו כלפי הציבור דובר הרוסית באוקראינה.

לכאורה מדובר בשינוי חיובי, אולם נשאלת השאלה אם וולודימיר זלנסקי הוא אכן דמות כה חיובית. למעשה, זלנסקי קשור כבר שנים רבות לאוליגורן האוקראיני-ישראלי איגור קולומויסקי. קולומויסקי החזיק באחד הבנקים הגדולים באוקראינה (privatbank), עד שזה הולאם תחת הממשל הקודם. פרושנקו לא הלאים את הבנק מתוך תפישות סוציאליסטיות כמוכן, אלא כחלק ממאבק כוחות בינו (פרושנקו הוא אוליגורן בעצמו) לבין קולומויסקי. קולומויסקי קשור לחברות ותאגידים ענק באוקראינה ומחוצה לה והוא אף המממן העיקרי של כמה מארגוני הימין הקיצוני. הבחירות במרס האחרון היו אמנם בין שני מועמדים לנשיאות, אך בפועל הכריעו אזרחי אוקראינה בין שני אוליגרכים. מיד עם עלייתו לשלטון, דאג זלנסקי לסגירת החקירות נגד קולומויסקי והפריט את privatbank בחזרה לידי של האחרון. כמו כן, בבחירות לפרלמנט האוקראיני ביולי האחרון, התמודדו ברשימת מפלגתו של זלנסקי כמה ממקורביו של האוליגורן (לרבות אנשי לשכתו לשעבר) בעשירייה הראשונה.

השפעת קולומויסקי ניכרת גם ביחסי החוץ של ממשלת זלנסקי. לביקור הדיפלומטי הראשון לאחר בחירות מרס, הזמין זלנסקי את ראש ממשלת ישראל בנימין נתניהו. קולומויסקי עצמו שהה בישראל במהלך החקירות נגדו וכאשר ממשלת פרושנקו רדפה אותו. הוא אף הביע פעמים רבות תמיכה בימין הישראלי ובהמשך הכיבוש. ביקור נתניהו באוקראינה רק חידד את העובדה שקולומויסקי משתמש בהשפעה שלו על נשיא אוקראינה כדי לחזק את הימין הישראלי, בו הוא תומך כאזרח ישראלי מכוח חוק השבות. במהלך קמפיין הבחירות, התאמץ זלנסקי להסתיר את הקשרים המפוקפקים הללו כדי להצטייר כ"נקי". לאחר היבחרו, לעומת זאת, הוא מינה מקורבים של האוליגורן לתפקידי מפתח. באחד מנאומיו האחרונים, טען זלנסקי כי הרפורמות הניאו-ליברליות שלו "יגמדו את מרגרט תאצ'ר", וציין כי הוא רואה בה דוגמה ומושא הערצה.

על אף ששלטון זלנסקי מצהיר כי "פניו לשלום", ועל אף שהוא הבטיח להילחם בגזענות והאנטישמיות, דומה כי שלטונו ימשיך לשרת את בעלי ההון ויוסיף לדרדר את המצב הכלכלי של העם האוקראיני, ובתוך כך גם לחזק את כוחות הימין הקיצוני. בהיעדר אלטרנטיבה ממשית משמאל, וכאשר השלטון מאיץ את מדיניות ההפרטות ומעמיק את הפערים החברתיים-כלכליים, ייתכן כי בתום שנות שלטונו ישוּבו אזרחי אוקראינה לחיק הימין הפשיסטי והניאו-נאצי. וכך, בחסות הגלובליזציה הקפיטליסטית, השיג האוליגורן איגור קולומויסקי בעל האזרחות הכפולה שליטה פוליטית על המרחב הפוליטי האוקראיני, וממשיך לסייע לכוחות הימין בישראל. בעלי ההון תאבי הכוח פועלים בתיאום, וברדיפתם אחר עושר והשפעה הם אינם עוצרים בגבולות לאומיים. לכן, התשובה היחידה לכך היא שותפות אינטרנציונליסטית על בסיס האינטרס המשותף שלנו, מעמד העובדים כולו.

עידן סלוצקר



איגור קולומויסקי (צילום: ספוטיניק)

הממשל האמריקאי פרסם בשבוע שעבר תמליל שיחה בין דונלד טראמפ לבין נשיא אוקראינה וולודימיר זלנסקי, שהוביל לפתיחת הליך הדחה נגד נשיא ארה"ב בבית הנבחרים. בשיחה המוקלטת מבקש טראמפ מזלנסקי לחקור אם ג'ו ביידן, סגן הנשיא לשעבר ומועמד בפריימריז הדמוקרטיים, פעל לסגור חקירה בעניין חברת גז אוקראינית שבה עבד בנו. בשיחה, טראמפ ביקש מזלנסקי לשתף פעולה לשם כך עם עורך דינו ועם התובע הכללי של ארה"ב. פרשה זו, לבד מהשלכותיה על הפוליטיקה האמריקאית, מספקת אפשרות חשובה להביט על המרחב הפוליטי האוקראיני בעידן שלאחר אירועי יברומאידאן. כזכור, ב-31 במרס 2019 בחרה אוקראינה ברוב מוחלט את וולודימיר זלנסקי לתפקיד נשיא המדינה. זלנסקי, קומיקאי ותסריטאי מפורסם, לא היה מעורב בפוליטיקה במהלך עידן פרושנקו (הנשיא הקודם) ואירועי יברומאידאן שפילגו את המדינה.

נפטר הסופר שמעון בלס

ביום רביעי (2.10) נטמן הסופר שמעון בלס, פרופ' אמריטוס בחוג לשפה וספרות ערבית באוניברסיטת חיפה. בלס נולד ב-1930 בבגדד. כנער הצטרף למפלגה הקומוניסטית המחתרתית: "קראתי הרבה, בעיקר את חליל ג'ובראן, ופיתחתי אז נטייה רומנטית לצדק. יום אחד ראיתי שבחריץ הדלת תחוב נייר. הייתי כבן 15, וכבר חיפשתי לי קבוצה להשתייך אליה. יום אחד ראיתי שבחריץ הדלת תחוב נייר. זה היה כרוז של המפלגה הקומוניסטית, שסיסמתו הייתה 'פועלי כל הארצות התאחדו', זה מאוד מצא חן בעיניי", סיפר. בלס הגיע לישראל ב-1951 וחי במעברה. הוא הצטרף למפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) וכתב בעיתוניה בערבית. בהמשך כתב גם ביומון "קול העם" בעברית. במפלגה הכיר את אשתו, פרופ' גילה בלס. ב-1965 עזב את המפלגה הקומוניסטית, אך כל ימיו לחם למען צדק חברתי, שלום ושוויון.



תערוכה חדשה בבאר שבע

חוט של מחשבה: סיפורים גלובליים עשויים טקסטיל

בבאר שבע נפתחה התערוכה הבינלאומית "חוט של מחשבה: סיפורים גלובליים בטקסטיל" של המכון לקשרי חוץ ותרבות בשטרסגרט, גרמניה. התערוכה מוצגת בגלריית טרומפלדור ובמוזיאון הנגב לאמנות בעיר העתיקה והיא תיסגר ב-7 בדצמבר.

התערוכה מגוללת את סיפורם של הבד והטקסטיל כחלק ממארג של קולוניאליזם וקפיטליזם, תרבות וקשרים בין העמים והשפות בעולם. היא מציגה טכניקות אמנות שונות בתהליך ייצור הבדים, ומתארת היטב את המפגש שבין האמנות למלאכת היד. בתערוכה משולבות טכניקות אמנות מקומיות המצטלבות עם שינויים גלובליים וחברתיים. מיצב מיוחד בתערוכה מוקדש לסדנת האריגה המפורסמת בבית הספר "באוהאוס" בגרמניה.

בליבה של התערוכה ניצבים בדים וטקסטיל המיוצרים בטכניקות שונות. חומרים ובדים משמשים את האדם לצרכיו הבסיסיים (כמו מלבוש או בית) זה אלפי שנים. בתערוכה משתתפים אמנים עכשוויים מרחבי עולם, כמו גם אמנים ישראלים. עבודותיהם משתמשות באופנים שונים בבדים ובחומרים, וכן כוללות גם שימוש בווידאו, מיצב וצילום. התערוכה מעלה שאלות מרתקות על אודות משמעותם של בדים בתרבויות שונות ועל גלגולן של הטכניקות המסורתיות. בין העבודות בתערוכה בולטת עבודתם של האמנים וינסנט ווסלמה ואליזה ון-יולן, המתייחסות לניכוס תרבות האריגה בת מאות השנים של העמים הילידיים ביבשת אמריקה שביצע האדם הלבן, והסוקרת את גלגולי המסורות האלה עד ימינו.

עבודה מעניינת נוספת המוצגת בתערוכה היא זו של זילה הומה חמיד, מעצבת ואמנית פקיסטנית-גרמניה, "כיסא נול". בעבודתה היא חושפת את הקשרים ההדוקים בין חומרי

הטקסטיל לבין סביבתם ואת העקבות המוטבעות בהם. חלק מהתערוכה (המוצג בגלריית טרומפלדור בבאר שבע) מוקדש, באמצעות מיצב מחקרי, למחלקת האריגה ב"באוהאוס", בית הספר הנודע ורב-ההשפעה לאמנות ולעיצוב שנוסד לפני 100 שנים בגרמניה. המיצב, פרי עבודתה של האמנית יודית ראום, מסביר את המהלכים השונים של מחלקת אריגה זו וכולל שחזורים של כמה מהבדים המפורסמים שנוקמו ויוצרו שם.

האמנים המשתתפים בתערוכה: בותינה אבו מלחם, גילי אבישר, קטיה אויכרמן, אנדריאס אקסנר, נועה אשכול, אולה פון ברנדנבורג, ורדה גצוב, אולף הולצאפפל, היידי הינרכס, פרנץ ארהרד וולטר, זילה הומה חמיד, כריסטה ייטנר, אליזה ון יולן וינסנט וולסמה, אווה מאייר וערן שרף, קארן מיכלזן קסטניון, אולי פישר, יודית ראום ואילנה רווק.

והיו אחד בידי

בין הירדן לים
בדוי ערש טבול זְהָרִי רָקִיעַ
עֲלֻמִּים אֶכֶּל הַשָּׁרֵב.
לא שְׁלֹלִית אַחַת שֶׁל דָּם
רִשְׁפָּה וְרִפְשָׁה גִּמְאוּ
מִתַּת רָחֵם וְשָׁד -
מִתַּת חַיִּי שָׁרָה וְהָגָר
בְּבָצוֹת שְׁנָאת חֲנָם.

כָּל עוֹד הִרְגַּע עָלֵי זֹרֵחַ
יְהִי דְּבַר הָאָדָם אֵלֵי לְאִמּוֹר:
קַח לָךְ עֵץ אֶחָד
וּכְתוּב עָלָיו - יִצְחָק
וְקַח לָךְ עֵץ אֶחָד
וּכְתוּב עָלָיו - יִשְׁמַעֲאֵל
וְקַרְבֵּי אוֹתָם אֶחָד אֶל אֶחָד
"וְנִשְׁתֵּם לְעֵץ אֶחָד
וְהָיוּ אֶחָד בְּיָדִי."

*יחזקאל ל"ז 19

(בעקבות חזון העצים של הנביא יחזקאל)

איתן קלינסקי

מתוך הספר **אברהם ואברהים** שראה אור בהוצאת "ספרי עיתון 77"

יוצאות נגד רצח נשים

בפעם ה-17 ברציפות: יצא

לדרך מסיק הזיתים המשותף

גם השנה, כמו ב-17 השנים הקודמות, ייערך כסדרו מסיק הזיתים הישראלי-פלסטיני בשטחים הכבושים. את המסיק יוזמת עמותת רבנים לזכויות אדם. "גם השנה נקיים את מסיק הזיתים השנתי בסימן סולידריות עם החקלאים הפלסטינים הניצבים בפני אלימות, התעמרות והשחתה מצד המתנחלים בגדה המערבית", נמסר מהעמותה.

המסיק החל השבוע, 2 באוקטובר, ויסיים כחודש לאחר מכן, ב-5 בנובמבר. העמותה קוראת למתנדבים להצטרף למסיק הנודד, והוסיפה כי שנה זו הייתה רוויה במשקעים ועל כן היבול רב.

להרשמה ולפרטים: <https://bit.ly/Olives2019>



מפגינות ברחוב סאלח א-דין בירושלים המזרחית (צילום: טלעות)

מאות הפגינו בסוף השבוע האחרון ברחבי הארץ במחאה על האלימות נגד נשים בחברה הערבית. הפגנות נערכו בחיפה, בנצרת, בטייבה, ביפו ובעראבה. בהפגנות נטלו חלק פעילות חד"ש, מק"י ובנק"י. במושבה הגרמנית בחיפה נחסם לתנועה רחוב בן גוריון בשני הכיוונים. בהפגנה החיפאית השתתפה שהירה שלבי, חברת מועצת העיר מטעם חד"ש.

הפגנות דומות נערכו במקביל גם בירושלים המזרחית, בעזה, ברפיח, ברמאללה, ואף בביירות, בברלין ובערים נוספות. את המחאות יזמה קבוצת הפעילות טלעות (יוצאות), וזאת בעקבות הרצח של אסרא ע'רייב, צעירה פלסטינית מבית לחם.

אלפים צעדו למען הסביבה

כ-3,000 איש צעדו בשבוע שעבר (27.9) במרכז תל אביב בדרישה להכריז על מצב חירום בשל משבר האקלים. המשתתפים, רובם נערים ונערות, נשאו דגלים ושלטים, שעליהם נכתב בין השאר: "להחליף את השיטה – להציל את הסביבה". בצעדה השתתפו פעילי הפורום הסביבתי של חד"ש וחברי ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי (בנק"י).

יצוין, כי בניגוד להפגנות קודמות בישראל בעניין המשבר, שאותן ארגנו תנועות בודדות, יזמה צעדה זו קואליציה רחבה, הכוללת את הארגון הסביבתי מגמה ירוקה ואת עמותת שומרי הבית. כמו כן, חברו לקואליציה פעילי תנועת המרד בהכחדה. ההפגנה נערכה במסגרת שבוע מחאה בינלאומי.

מערכות "אל-אתיחאד" ו"זו הדרך" משתתפות בצער משפחת בלס עם לכתו של

פרופ' שמעון בלס

לשעבר חבר מערכות "קול העם",

"אל-אתיחאד" ו"אל-ג'דיד"

חד"ש חיפה: אסיפת סניף

על סדר היום: תוצאות הבחירות לכנסת ה-22,

פעילות הסיעה במועצת העיר ודיון. בכינוס ישתתף

יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה

יום ו', 4.10, 19:00, מועדון הקונגרס, ואדי ניסאס

פורום העובדים של חד"ש

מפגש פעילי ופעילות הפורום לדיון על המשך

המאבק בתאונות העבודה ועל המבצע לגיוס פליטים

ומבקשי מקלט לשורות ההסתדרות

יום ה', 3 באוקטובר, 19:00, אחד העם 70, ת"א

ביקור סולידריות בכפר הכבוש קדום

פעילי פורום המאבק בכיבוש של חד"ש בתל אביב

וביפו יסיירו בכפר קדום שבשטחים הכבושים ויפגינו

יחד עם תושבים כמדי יום שישי

יום ו', 4 באוקטובר, 11:00, כפר קדום

הסעות ייצאו מרחוב אחד העם 70, ת"א

מועדון קולנוע בגדה השמאלית

לונד החולדות - לין רמזי

1999, בריטניה (אנגלית; כתוביות באנגלית)

מוצ"ש, 5 באוקטובר, 20:00, אחד העם 70, ת"א